

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

**FORMUŁA DO 2014
(„STARA MATURA”)**

**WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
POZIOM PODSTAWOWY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MWO-P1**

MAJ 2017

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–5)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst informacyjny (II.2).
	Wiadomości: instytucje demokracji, kultura polityczna, społeczeństwo obywatelskie i formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym (I.5 / I.6 / I.8).

1.1.

Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. P
2. F
3. F

1.2.

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – Władze samorządowe nie zostały zobowiązane do realizacji spraw poddanych pod referendum, ponieważ wzięło w nim udział tylko 10,56% uprawnionych do głosowania, a tego typu referendum lokalne dla swej ważności wymaga 30% frekwencji.

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – rysunek satyryczny; rozpoznawanie problemów kraju (II.2 / II.6).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, obywatel wobec prawa (I.2 / I.12).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

biurokracja

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst informacyjny, tekst popularnonaukowy (II.2 / II.4).
	Wiadomości: formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym, społeczeństwo obywatelskie (I.8).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – Elementem obywatelskiego nieposłuszeństwa jest gotowość na poniesienie konsekwencji za działania niezgodne z prawem, a jednym z postulatów protestujących jest zakaz karania rolników za protesty.

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: ideologie i doktryny polityczne (I.6).

Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

D.

Zadanie 5. (0–6)

5.1.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst publicystyczny (II.6).
	Wiadomości: partie polityczne i systemy partyjne (I.6).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Zaleta – system taki odzwierciedla zróżnicowanie preferencji politycznych społeczeństwa, mało osób biorących udział w wyborach może nie mieć swej reprezentacji.

Wada – system taki powoduje „rozdrobnienie” parlamentu i trudności z wyłonieniem większości rządowej, a zatem – brak stabilności politycznej.

5.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy, wykresy (II.2).
	Wiadomości: partie polityczne (I.6).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Polskie Stronnictwo Ludowe

5.3.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – wykresy (II.2).
	Wiadomości: procedury demokracji; partie polityczne; organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.5 / I.6 / I.7).

Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1. F
2. P
3. P

Zadanie 6. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: zasady, procedury i instytucje demokracji; partie polityczne (I.5 / I.6).

Schemat punktowania

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie

- Opisane w tekście rozwiązanie systemowe: W państwie tym istniał system monopartyjny.
- Zacytowana wypowiedź: Prezydent Nijazow twierdził, że opozycja, uznawana w Europie za konieczną dla demokracji i wolności, nie jest wartością w państwach wschodnich.

Zadanie 7. (0–4)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – schemat (II.2).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

Schemat punktowania

- 4 p. – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi.
 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Senatu RP
 B. 100
 C. 4
 D. Marszałek Senatu RP lub upoważniony Wicemarszałek Senatu RP

Zadanie 8. (0–4)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

Schemat punktowania

- 4 p. – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi.
 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie:

- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP był wybierany przez Zgromadzenie Narodowe RP, a obecnie wybierany jest w wyborach powszechnych, co czyni jego legitymizację władzy silniejszą.
- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP nie posiadał prawa inicjatywy ustawodawczej, a obecnie je posiada.
- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP musiał zarządzić ogłoszenie uchwalonej przez Sejm RP ustawy, a obecnie dysponuje prawem tzw. weta zawieszającego.

Zadanie 9. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akty prawne; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

Schemat punktowania

- 3 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Sejm RP
 B. Prezydent RP
 C. Rada Ministrów RP

Zadanie 10. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: organy samorządu terytorialnego i administracji rządowej w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

Schemat punktowania

- 3 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. sejmik województwa
 B. zarząd województwa
 C. wojewoda

Zadanie 11. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – schemat (II.2).
	Wiadomości: sądy w Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel wobec prawa (I.7 / I.10 / I.12).

Schemat punktowania

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Sąd Najwyższy
 B. sąd apelacyjny
 C. apelacja

Zadanie 12. (0–3)

Wiadomości i rozumienie.	Sądy i trybunały oraz inne organy ochrony prawa w Rzeczypospolitej Polskiej (I.8 / I.10)
--------------------------	--

Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- 1. P
- 2. F
- 3. P

Zadanie 13. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel wobec prawa (I.7 / I.12)
--------------------------	--

Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A.

Zadanie 14. (0–4)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – druk urzędowy (II.2 / II.8).
	Wiadomości: obywatel wobec prawa w Rzeczypospolitej Polskiej, dziedziny prawa – prawo administracyjne (I.9 / I.12).

14.1.**Schemat punktowania**

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- 1. Wojewódzki Sąd Administracyjny (w Warszawie)
- 2. Naczelnik Urzędu Skarbowego (w Mińsku Maz.)
- 3. Naczelnika Urzędu Skarbowego (w Mińsku Maz.)

14.2.**Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Skarga do sądu administracyjnego jest możliwa dopiero po złożeniu w odpowiedniej formie zażalenia do organu administracyjnego wyższego stopnia – w tym przypadku do Dyrektora Izby Skarbowej.

Zadanie 15. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Dziedziny prawa – prawo rodzinne (I.9).
--------------------------	---

Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C.

Zadanie 16. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – plakat (II.2).
	Wiadomości: prawa człowieka we współczesnym świecie, ich ochrona i łamanie (I.11).

16.1.**Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Amnesty International

16.2.**Schemat punktowania**

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C.

16.3.**Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Białoruś / Republika Białorusi

Zadanie 17. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: prawa człowieka (I.11).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
B. Organizacji Narodów Zjednoczonych

Zadanie 18. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Lokalizacja ważnych wydarzeń w czasie (II.4).
	Wiadomości: Polska w Europie, Unia Europejska, prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej (I.7 / I.13).

Schemat punktowania

- 3 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
2 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
1 p. – przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. 3
B. 4
C. 1

Zadanie 19. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – opisy i fotografie; rozpoznawanie ważnych postaci życia publicznego (II.2 / II.4).
	Wiadomości: organizacje międzynarodowe (I.15).

Schemat punktowania

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- A. Ban Ki-Moon / Ban Gi-Mun / Ban Ki-Mun
B. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego / Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego / Pakt Północnoatlantycki / Traktat Północnoatlantycki
C. Przewodniczący Rady Europejskiej

Zadanie 20. (0–5)**20.1.**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy (II.2).
	Wiadomości: Polska w Europie, organizacje międzynarodowe (I.13 / I.15).

Schemat punktowania

- 1 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

1, 3, 5

20.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy (II.2).
	Wiadomości: Polska w Europie, organizacje międzynarodowe (I.13 / I.15).

Schemat punktowania

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C.

20.3.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy (II.2).
	Wiadomości: funkcjonowanie Unii Europejskiej (I.14).

Schemat punktowania

3 p. – poprawne wypełnienie trzech wierszy tabeli.

2 p. – poprawne wypełnienie dwóch wierszy tabeli.

1 p. – poprawne wypełnienie jednego wiersza tabeli.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A. Szwajcaria / Konfederacja Szwajcarska / Konfederacja Helwecka, 2

B. Rumunia, 8

C. Mołdawia / Republika Mołdawii, 9

Zadanie 21. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.7).
	Wiadomości: instytucje Unii Europejskiej (I.14).

21.1.**Schemat punktowania**

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

B.

21.2.**Schemat punktowania**

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
Juncker

Zadanie 22. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – wykres z danymi z badań opinii publicznej (II.2).
	Wiadomości: kultura polityczna społeczeństwa polskiego, problemy współczesnego świata (I.6 / I.16).

Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

- 1. P
- 2. F
- 3. F

Zadanie 23. (0–3)

23.1.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przemówienie polityka (II.2).
	Wiadomości: konflikty we współczesnym świecie (I.16).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Konflikt rosyjsko-ukraiński związany z prorosyjskim separatyzmem w Donbasie.

23.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przemówienie polityka (II.2).
	Wiadomości: Polska w Europie, problemy bezpieczeństwa Polski (I.13 / I.16).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

- uzyskanie bezpieczeństwa energetycznego przez wykorzystanie polskiego węgla,
- budowa gazoportu w celu uniezależnienia się Polski od dostaw rosyjskiego gazu.

Zadanie 24. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – plakat (II.2).
	Wiadomości: organizacje pozarządowe, problemy współczesnego świata (I.8 / I.16).

24.1.**Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Polska Akcja Humanitarna

24.2.**Schemat punktowania**

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Nazwa kontynentu – Afryka

Cel akcji – zaopatrzenie w bieżącą wodę

Zadanie 25. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst publicystyczny; odróżnianie informacji o faktach od opinii (II.2 / II.3).
	Wiadomości: problemy współczesnego świata, ruchy społeczne (I.8 / I.16).

Schemat punktowania

- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

B., D.

Zadanie 26. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: formy i instytucje życia społecznego (I.1).

Schemat punktowania

- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
A., E.

Zadanie 27. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: struktura etniczna społeczeństwa polskiego (I.2 / I.3).

Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź
A.

Zadanie 28. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – fotografia (II.2).
	Wiadomości: kwestie etniczne, prawa człowieka (I.3 / I.11).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Jest to prawo używania nazewnictwa geograficznego w językach mniejszości.

Zadanie 29. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – wykres z danymi statystycznymi (II.2).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, Polska w Europie (I.2 / I.13).

Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi (zależności i uzasadnienia z odniesieniem do danych).
1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Im większa liczba polskich migrantów w państwach UE, tym mniejsza stopa bezrobocia w Polsce. W 2004 roku stopa bezrobocia wynosiła w Polsce ok. 19%, a liczba emigrantów polskich w UE – 750 tys., natomiast w 2007 roku analogiczne dane wyniosły ok. 11% i 1,86 mln.

Zadanie 30. (0–3)**30.1.**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – mapa Polski (II.2).
	Wiadomości: podział administracyjny Polski (I.2 / I.7).

Schemat punktowania

2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Najniższa – wielkopolskie

Najwyższa – warmińsko-mazurskie

30.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – mapa Polski (II.2).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, rynek pracy (I.2 / I.17).

Schemat punktowania

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Część ludzi zarejestrowanych jako bezrobotni pracuje na czarno.

Zadanie 31. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – teksty popularnonaukowe (II.2).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, funkcje państwa (I.2 / I.4).

31.1.**Schemat punktowania**

2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – W koncepcji „homo sovieticus” mowa jest o bierności, wyuczonej bezradności i roszczeniowości wobec państwa osób zmarginalizowanych, tymczasem w przedstawionej wypowiedzi dra Rakowskiego mamy obraz ludzi zaradnych, którzy nieustannie pracują (choć poza systemem, nielegalnie), którzy próbują właśnie w ten sposób (a nie – oczekując pomocy od państwa) przetrwać, a zarazem odzyskać godność.

31.2.**Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

zasiłki

Zadanie 32. (0–15)

Temat: Scharakteryzuj zjawisko bezrobocia, ukazując jego skutki społeczno-ekonomiczne dla bezrobotnych oraz ogółu społeczeństwa. Przedstaw działania władz państwowych i samorządowych na rzecz zapobiegania temu zjawisku w Polsce w XXI wieku. Odwołaj się do materiałów źródłowych z zadań 29–31.

Tworzenie informacji.	Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej ocenę procesów społecznych oraz wskazanie propozycji rozwiązań problemów społecznych (III.1 / III.3 / III.5).
	Korzystanie z informacji: dokonywanie selekcji faktów, korzystanie ze źródeł informacji o życiu społeczno-politycznym, rozpoznawanie problemów społecznych, wskazanie przyczyn i skutków procesów społecznych (II.1 / II.2 / II.5 / II.6).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, funkcje państwa, Polska w Europie, rynek pracy (I.2 / I.4 / I.13 / I.17).

Kryteria oceniania**Charakterystyka zjawiska bezrobocia (0–3)**

- 3 p. – za pełną charakterystykę, w tym wyjaśnienie pojęcia.
2 p. – za niepełną charakterystykę, w tym wyjaśnienie pojęcia.
1 p. – za wyjaśnienie pojęcia.
0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Charakterystyka skutków społeczno-ekonomicznych bezrobocia (0–6)

- dla bezrobotnych,
– dla ogółu społeczeństwa.

- 6 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów.
5 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu.
4 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu.
2 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu lub za zasygnalizowanie dwóch aspektów.
1 p. – za zasygnalizowanie jednego aspektu.
0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Propozycja działań władz na rzecz zapobiegania zjawisku bezrobocia (0–4)

– władz państwowych,

– władz samorządowych.

4 p. – za pełną charakterystykę działań obu władz.

3 p. – za pełną charakterystykę działań jednej z władz i niepełną drugiej.

2 p. – za pełną charakterystykę działania jednej z władz lub niepełną charakterystykę działań obu władz.

1 p. – za niepełną charakterystykę działania jednej z władz.

0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)

1 p. – za poprawne powołanie się na dwa materiały źródłowe.

0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)

1 p. – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem i właściwą strukturą.

0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.